

Dominika SZYMKO¹

Pod merytoryczną opieką – mjr mgr Marcina BIELEWICZA

POLSKI SYSTEM OBRONNOŚCI PAŃSTWA A WSPÓLCZESNE ZAGROŻENIA DLA BEZPIECZEŃSTWA

Abstrakt: W artykule poruszono kwestie, które stanowią ważny element w utrzymywaniu i zapewnianiu bezpieczeństwa oraz stabilności państwa. Artykuł charakteryzuje współczesne zagrożenia dla Polski, a także przedstawia proces funkcjonowania poszczególnych komponentów odpowiedzialnych za zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa państwa. Ideą zawartych w nim treści jest ukazanie skuteczności działania polskiego systemu obronności w obliczu współczesnych zagrożeń dla bezpieczeństwa.

Słowa kluczowe: system obronności, siły zbrojne, przygotowanie obronne, podsystemy obronności, zagrożenia wewnętrzne, zagrożenia zewnętrzne

WSTĘP

Istotą poprawnego funkcjonowania państwa jest zagwarantowanie bezpieczeństwa oraz rozwoju jego obywatelom. Wobec tego głównym celem każdego z państw jest niewątpliwie zapewnienie tych najbardziej żywotnych potrzeb narodu, integralności jego terytorium, a także suwerenności i niepodległości państwa².

Podejmując rozważania na temat systemu obronności, należy podkreślić, że do końca XX wieku w środowisku naukowym i dydaktycznym, funkcjonowało pojęcie „system obronny Rzeczypospolitej Polskiej”. Natomiast termin „system obronności RP” pojawił się w obiegu dopiero w roku 2000, obok takich pojęć jak „system bezpieczeństwa RP” czy też odgrywający dziś główną rolę „system bezpieczeństwa narodowego” oraz zawarta w nim „obrona narodowa”³.

Współcześnie obronność zalicza się do dziedziny bezpieczeństwa narodowego, które stanowi ogół, zarówno wojskowych, jak i cywilnych działań. Działania te zakładają zwalczanie takich zagrożeń bezpieczeństwa kraju w aspekcie militarnym oraz niemilitarnym, które mogą spowodować kryzys polityczno-militarny⁴.

¹ Student II roku stacjonarnych studiów I stopnia kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, Członek Naukowego Koła Socjologicznego.

² Jan Wojnarowski, System obronności państwa, AON, Warszawa 2005 r., str. 5.

³ Ibidem, s. 5. Na najwyższej pozycji w hierarchii wyżej wymienionych pojęć figuruje system bezpieczeństwa państwa. Jego definicję możemy znaleźć w Słowniku terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego, wyd. czwarte, AON, Warszawa 2002 - „System bezpieczeństwa państwa to skoordynowany wewnętrznie zbiór elementów organizacyjnych, ludzkich i materiałowych, ukierunkowanych na przeciwdziałanie wszelkim zagrożeniom państwa, a w tym w szczególności politycznym, gospodarczym, psychospołecznym, ekologicznym i militarnym”.

⁴ Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009, s. 3.

Co więc obecnie wpływa na kształt systemu obronności państwa polskiego? Warto zaznaczyć, że przełom XX i XXI wieku, to okres istotnych zmian, jakie zaszły w globalnym otoczeniu bezpieczeństwa. Owe zmiany mają znaczny wpływ na poziom bezpieczeństwa Polski. Spowodowały one postrzeganie systemu obronności w bardziej rozległych niż do tej pory kwestiach. Obok zagrożeń militarnych obecnie znaczącą rolę odgrywają zagrożenia niemilitarne, które przyczyniają się do powstawania różnego rodzaju kryzysów⁵. Niemniej jednak należy podkreślić, że szczególne znaczenie dla polskiego systemu obronności ma geopolityczne położenie naszego kraju na geostrategicznej osi Europy⁶.

1. SYSTEM OBRONNOŚCI PAŃSTWA

System obronności państwa został zdefiniowany jako: *zbiór uporządkowanych wewnętrznie i wzajemnie powiązanych elementów – ludzi, organizacji, urzędzeń działających na rzecz utrzymania bezpieczeństwa militarnego państwa*⁷. Ma on na celu użycie wszystkich zasobów militarnych i niemilitarnych do zapobiegania zagrożeniom wewnątrz kraju⁸.

System obronny państwa zespolony jest z systemem bezpieczeństwa sojuszników, realizowany przez wspólne uczestnictwo w planowaniu obronnym oraz procedury funkcjonowania w czasie wojny oraz w sytuacjach kryzysowych. Zasady funkcjonowania oraz organizacja systemu obronnego państwa bazuje na zobowiązaniach dotyczących traktatów międzynarodowych i umów podpisanych przez Polskę, a także na przepisach prawa powszechnie obowiązującego⁹.

Płaszczyzna obronności państwa ma współcześnie syntetyczny charakter i pozostaje obiektem zainteresowania przedstawicieli władzy państwowej, gospodarki państwa oraz administracji publicznej. System obronności państwa nie jest oddzielną, funkcjonującą autonomicznie państwową strukturą. Opiera się on w głównej mierze na narodowej zdolności obronnej, dysponowaniu odpowiednimi siłami i środkami niezbędnymi do realizacji wymaganych działań w sferze obronności, a także właściwego przygotowania infrastruktury zarówno gospodarczej, społecznej, jak i logistycznej, przeznaczonej do defensywy państwa¹⁰.

Ponadto wyróżnia się pięć podstawowych obszarów aktywności państwa, mających kluczowy wpływ na jego system obronności, a mianowicie¹¹:

- obszar militarny (wojskowy), którego celem jest przygotowanie sił zbrojnych adekwatnie do realizacji zadań obronnych w myśl artykułu 5 traktatu waszyngtońskiego, a także do ochrony niepodległości i niezależności państwa, odpowiednio do przepisów artykułu 3 wyżej wymienionego traktatu;
- obszar administracyjno-gospodarczy, mający za zadanie ochronę potencjału obronnego państwa, materiałowego oraz ludzkiego, w celu zapewnienia efek-

⁵ J. Wojnarowski, op. cit., s. 5.

⁶ Założenia polskiej polityki bezpieczeństwa oraz Polityka bezpieczeństwa i Strategia Obronna Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 1992, s. 7.

⁷ Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego, wyd. czwarte, AON, Warszawa 2002, s. 141.

⁸ Biuletyn informacyjny nr 1/159, Wyd. Szt. Gen. WP, Warszawa 1994, s. 7.

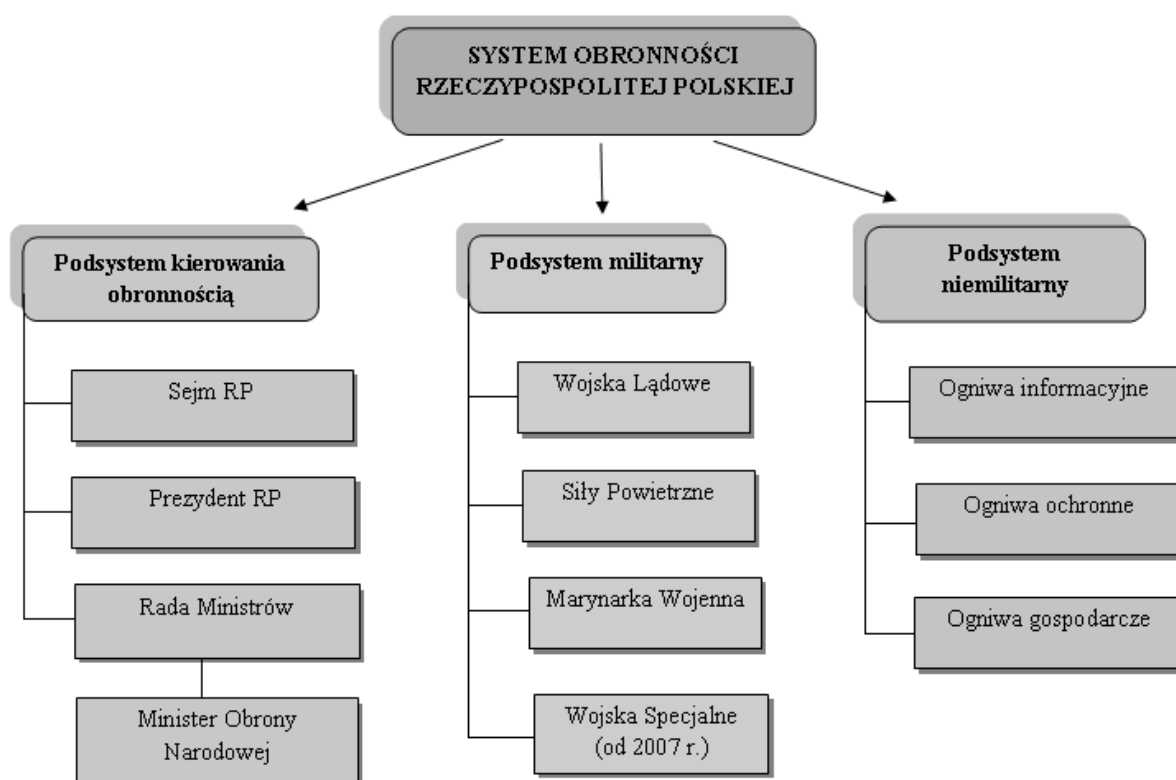
⁹ Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009 r., s. 12.

¹⁰ J. Wojnarowski, op. cit., s.6.

¹¹ Ibidem, s.6.

tywnego działania gospodarki w razie wystąpienia zagrożenia lub wojny oraz zaspokojenia interesów sił obrony cywilnej, organów obrony państwa czy sił zbrojnych;

- obszar polityczno-społeczny, dotyczący ogółu sił umysłowych i fizycznych państwa, które poprzez swoją działalność przyczyniają się do kształtowania systemu obronności państwa;
- obszar obrony cywilnej, którego celem jest zapewnienie ochrony niezbędnej do przetrwania zarówno ludzi, infrastruktury krytycznej, jak i zakładów pracy oraz ratownictwa;
- obszar ochrony państwa, który ma zagwarantować nie tylko odpowiednie warunki do realizacji funkcji obronnych poprzez aparat władzy, podmioty gospodarcze i administrację publiczną, ale także wypracować odpowiedni stan rzeczy konieczny do ochrony mienia oraz zapewnienia porządku publicznego.



Rys. 1. Polski system obronności

Źródło: opracowanie własne

Na system obronny państwa składają się trzy podsystemy: podsystem kierowania obronnością państwa oraz dwa podsystemy wykonawcze, tj. podsystem militarny oraz podsystem niemilitarny:

- podsystem kierowania obronnością państwa tworzą organa władzy i administracji publicznej, a także organa dowodzenia Siłami Zbrojnymi RP, infrastruktura oraz instytucje i urzędy obsługujące. Jego głównym celem jest utrzymanie odpowiednich warunków do właściwego podejmowania decyzji

- oraz koordynowanie przedsięwzięć przez wyżej wymienione organa nie tylko w czasie pokoju, ale również w czasie wojny i kryzysu;
- podsystem militarny składa się z Sił Zbrojnych RP. Ich działania zostały szczegółowo przedstawione w Polityczno-Strategicznej Dyrektywie Obronnej, a także w sojuszniczych i narodowych planach operacyjnych. Siły Zbrojne RP działają na podstawie Konstytucji RP, Strategii Obronności RP oraz Strategii Bezpieczeństwa RP;
 - podsystem niemilitarny utworzony został z samorządu terytorialnego, administracji rządowej oraz różnego rodzaju instytucji państwowych i przedsiębiorców. Kluczowe zadania tego podsystemu dotyczą zapewnienia obywatelom odpowiednich warunków do przetrwania i wywiązania się ze zobowiązań państwa-gospodarza. Ponadto ma on na celu zaopatrywanie wszelkimi potrzebnymi zasobami jednostek organizacyjnych oraz Sił Zbrojnych RP, które stoją na straży bezpieczeństwa wewnętrznego Polski. Ważnym elementem jest także zagwarantowanie właściwego i bezpiecznego działania państwa¹².

2. FUNKCJA I CEL PRZYGOTOWANIA OBRONNEGO RP

W momencie, kiedy nie mamy do czynienia z żadnymi poważniejszymi zagrożeniami zewnętrznymi oraz w okresie występowania pokoju, utrzymuje się ciągłą gotowość obronną państwa. Wtedy to do działań strategicznych obronności państwa należy zapewnienie stałego poziomu sprawnego funkcjonowania oraz ulepszanie systemu obronnego państwa, współgrającego z systemem bezpieczeństwa sojuszników, a także tworzenie międzynarodowych stosunków, w celu wzmocnienia obronności państwa polskiego¹³.

W związku z wyżej wymienionymi działaniami wyróżnia się szereg zadań dotyczących przygotowań obronnych państwa. Do takich zadań należy między innymi ciągle udoskonalanie zarówno narodowych, jak i sojuszniczych przepisów postępowania w okresie wojny i sytuacjach kryzysowych, również możemy tu uwzględnić udoskonalanie i zachowywanie współgrającego systemu zarządzania obroną państwa i bezpieczeństwem narodowym, a także wprowadzanie coraz wyższych stanów gotowości obronnej kraju. Należy tutaj wziąć pod uwagę również analizowanie i ocenę potencjalnych zagrożeń i wyzwań dla bezpieczeństwa narodowego jak i międzynarodowego oraz ulepszanie Sił Zbrojnych RP, w celu większej zdolności tychże sił do samodzielnego kierowania wszelkimi działaniami, czy sprawniejszego reagowania w obliczu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa RP. Ponadto zadania z zakresu przygotowań obronnych państwa obejmują namierzanie oraz niwelowanie działań wywiadowczych, wymierzonych przeciwko bezpieczeństwu i obronności kraju, zapewnienie odpowiedniego stanu gotowości, potrzebnego do zrealizowania przedsięwzięć usługowych oraz produkcyjnych zawartych w Programie Mobilizacji Gospodarki i programowanie obronne i planowanie operacyjne zawierające się w wyprzedzającym planowaniu obronnym¹⁴.

¹² Szerzej o poszczególnych podsystemach traktuje: Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009 r. oraz publikacja: J. Wojnarowski, System obronności państwa.

¹³ Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009 r., s. 9.

¹⁴ Ibidem, s. 9, 10.

Przygotowania obronne mają na celu wychowanie społeczeństwa w duchu patriotycznym, polepszenie infrastruktury obronnej oraz kształcenie dotyczące obronności. Ważne jest także zapewnienie rezerw państwowych i osobowych na odpowiednim poziomie, niezbędnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa, czy wykonywanie zadań zobowiązujących państwo-gospodarza, w celu przygotowania należytych warunków do przyjęcia Sojuszniczych Sił Wzmocnienia na terytorium swojego państwa¹⁵.

3. ROLA I ZADANIA SIŁ ZBROJNYCH W SYSTEMIE OBRONNYM PAŃSTWA

Zgodnie z ustawą zasadniczą - Konstytucją RP z 2 kwietnia 1997 roku Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej *służą ochronie niepodległości państwa i niepodzielności jego terytorium oraz zapewnieniu bezpieczeństwa i nienaruszalności jego granic*¹⁶. Przeznaczenie Sił Zbrojnych RP zostało także ujęte w Ustawie z dnia 21 listopada 1967 o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej: *Na straży suwerenności i niepodległości Narodu Polskiego oraz jego bezpieczeństwa i pokoju stoją Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej*¹⁷.

Według Strategii Obronności RP, Siły Zbrojne RP to główny komponent systemu obronnego państwa polskiego. Realizuje on politykę bezpieczeństwa i obronności. W związku z nieustannie rozszerzającym się zakresem zadań sił zbrojnych, konieczne jest zaktualizowanie głównych zamierzeń planistycznych oraz wprowadzenie reform w procesie planowania obronnego. Ponadto Siły Zbrojne stanowią istotny element systemu bezpieczeństwa RP, a głównym zadaniem polityki bezpieczeństwa RP jest stworzenie jak najbardziej sprawnego, odpowiednio zorganizowanego oraz wydajnego systemu bezpieczeństwa państwa¹⁸.

Podstawowym zadaniem Sił Zbrojnych RP jest realizacja trzech misji, a mianowicie zapewnienie ochrony kraju i zwalczanie wszelkiego rodzaju agresji, pomoc obywatelom i działania na rzecz bezpieczeństwa wewnętrznego, również gotowość do udziału w misjach humanitarnych, operacjach reagowania kryzysowego oraz doprowadzenie do ładu w sytuacji międzynarodowej¹⁹:

¹⁵ Ibidem, s. 10.

¹⁶ Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.

¹⁷ Ustawa z dnia 21 listopada 1967 o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej. Dalej czytamy, że: „Siły Zbrojne mogą brać udział w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, działaniach antyterrorystycznych i z zakresu ochrony mienia, akcjach poszukiwawczych oraz ratowania lub ochrony zdrowia i życia ludzkiego, oczyszczaniu terenów z materiałów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego oraz ich unieszkodliwianiu, a także w realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego”.

¹⁸ Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009 r., s. 16. Co więcej system bezpieczeństwa tworzą instytucje oraz organy, które przynależą do władz ustawodawczych, wykonawczych i sądowniczych, odpowiadające za bezpieczeństwo zgodne z Konstytucją RP oraz odpowiednimi ustawami. Istotnymi elementami systemu bezpieczeństwa obok sił zbrojnych RP są także instytucje oraz służby rządowe, które podlegają konieczności zagwarantowania bezpieczeństwa publicznego, reagowania i zwalczania zagrożeń o charakterze zewnętrznym oraz obrony mienia i obywateli w stanach nadzwyczajnych. Natomiast różnego rodzaju podmioty prawne, władze samorządowe oraz przedsiębiorcy, przyczyniają się do tworzenia potencjału przemysłowo-obronnego w obrębie właściwych ustaw i Konstytucji RP.

¹⁹ Ibidem.

- misje dotyczące operacji reagowania kryzysowego i humanitarnych oraz wprowadzanie ładu w stosunki międzynarodowe zobowiązuje Siły Zbrojne RP do ciągłej zdolności, która wiąże się z koniecznością brania udziału w misjach reagowania kryzysowego, humanitarnych i pokojowych pod auspicjami NATO, organizacji międzynarodowych, Unii Europejskiej i Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także do prowadzenia współpracy militarnej, w sferze dążenia do zapewnienia bezpieczeństwa i zaufania oraz rozwoju;
- w misji na rzecz pomocy obywatelom i utrzymania bezpieczeństwa wewnętrznego państwa, Siły Zbrojne RP mają do zrealizowania szereg zadań, jest to przede wszystkim prowadzenie operacji wywiadowczych i rozpoznawczych, kontrolowanie i ochrona granicy lądowej, wód terytorialnych i przestrzeni powietrznej oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia społeczeństwu, władzom państwa i administracji publicznej w odpowiedzi na wszelkie zagrożenia. Zadania te obejmują również pozbywanie się niebezpiecznych przedmiotów wojskowego pochodzenia i materiałów wybuchowych z terytorium państwa oraz kontrolę różnego rodzaju skażeń w granicach państwa, między innymi biologicznych, chemicznych i promieniotwórczych;
- misja Sił Zbrojnych RP związana z ochroną kraju i zwalczaniem agresji ma na celu w pierwszej kolejności wykonanie zadań dotyczących obrony oraz zapewnienia nienaruszalności terytorialnej RP. Ma ona także za zadanie zarządzanie strategiczną operacją obronną na terenie kraju, uczestniczenie w operacjach antyterrorystycznych na terytorium RP i poza nim oraz w działaniach obronnych poza terytorium państwa zgodnie z postanowieniami zawartymi w artykule 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, a także pomoc w rozwiązywaniu konfliktu zbrojnego regionalnego lub lokalnego w obszarze działalności NATO lub poza nim.

4. WSPÓŁCZESNE ZAGROŻENIA DLA BEZPIECZEŃSTWA

Bezpieczeństwo możemy pojmować w różnoraki sposób. Podobnie istnieje wiele różnych definicji i rodzajów bezpieczeństwa. Wyróżnić możemy bezpieczeństwo grupowe, indywidualne, globalne, międzynarodowe, regionalne, narodowe, militarne, zewnętrzne, wewnętrzne i wiele innych podzielonych ze względu na charakter, zasięg, czy też obszar jaki obejmuje²⁰. Mimo tego, iż w obiegu funkcjonuje wielu definicji bezpieczeństwa, posiadają one wspólny pierwiastek, który podnosi bezpieczeństwo do rangi jednej z największych i podstawowych potrzeb ludzkości. Jest ono głównym dobrem, które w obliczu każdej jednostki powinny realizować wszelkiego rodzaju zrzeczenia oraz państwo. Co więcej, to właśnie państwo ma obowiązek zagwarantowania swoim obywatelom zarówno bezpieczeństwa wewnętrznego, jak i bezpieczeństwa zewnętrznego²¹.

²⁰ S. Koziej, Między piekłem a rajem: szare bezpieczeństwo na progu XXI wieku, s. 8. Z uwagi na obecne stadium ewolucji historycznej i realny punkt widzenia, pojęcie bezpieczeństwa narodowego jest dziś tożsame z pojęciem bezpieczeństwa państwa.

²¹ P. Turczyński, Bezpieczeństwo Europejskie. Systemy. Instytucje. Funkcjonowanie, s. 11. Na przestrzeni wieków zasięg pojmowania bezpieczeństwa uległ zmianie. Do końca XVIII wieku ludność

Ewolucja oraz globalizacja we współczesnym świecie, a także członkostwo Polski w Unii Europejskiej i Traktacie Północnoatlantyckim, przyczyniają się do powstania nowych zagrożeń, które stanowią wyzwanie dla polskiego systemu obronności. W myśl tego, co zostało przedstawione na początku niniejszego rozdziału, wyróżnia się dwa rodzaje wyzwań, pierwsze o charakterze wewnętrznym oraz drugie dotyczące zagrożeń zewnętrznych.

Do wewnętrznych zagrożeń bezpieczeństwa możemy zaliczyć rosnące dysproporcje w poziomie życia i zamożności obywateli, konieczność doprowadzenia do końca transformacji polskiego systemu prawnego oraz zmiany demograficzne. Dystans, jaki dzieli poszczególne regiony Polski oraz jego obywateli może przyczynić się do powstania sporów oraz zachwiania stabilności i spójności państwa. Od dłuższego czasu można zaobserwować w Polsce malejący przyrost naturalny, a także zjawisko masowych migracji obywateli do innych krajów, w poszukiwaniu lepszego zarobku i wyższego poziomu życia. Zjawiska te w mogą niekorzystnie wpłynąć na kształt struktury społecznej, a obecnie wymuszają zmiany systemu emerytalnego, co w konsekwencji może doprowadzić do niestabilnej sytuacji politycznej. Wśród wyzwań o charakterze wewnętrznym należy również wspomnieć o konieczności zbudowania a nowoczesnej sieci transportowej, a przede wszystkim poprawie stanu infrastruktury²².

Zagrożenia dla Polski o charakterze zewnętrznym to przede wszystkim uzależnienie naszej gospodarki od dostawy surowców energetycznych, załamanie rynków finansowych i zorganizowana przestępczość międzynarodowa. Pozyskiwanie surowców energetycznych, głównie gazu ziemnego oraz ropy naftowej, nie powinno sprowadzać się tylko do jednego źródła, którym to na chwilę obecną jest głównie Rosja, ale należy zapewnić sobie alternatywne źródła pozyskiwania energii. Globalizacja współczesnego życia ekonomicznego oraz rynków finansowych w obliczu poważniejszego kryzysu, czy gwałtownych zmian w różnych regionach świata, może spowodować zachwianie stabilności, a także zawęzić horyzonty rozwojowe polskiej gospodarki, a co za tym idzie, doprowadzić do naruszenia bezpieczeństwa państwa. Kolejnym zagrożeniem dla interesów Polski jest zachwianie procesu integracji europejskiej. Pomostowe położenie Polski jest idealnym punktem tranzytowym dla zorganizowanej przestępczości międzynarodowej. Wskutek wprowadzenia Układu z Schengen i zlikwidowanie kontroli granicznej, powstają utrudnienia w zwalczaniu terroryzmu, z drugiej zaś strony zniesienie barier ułatwia przestępcom nielegalny handel, m.in. żywym towarem, narkotykami czy bronią oraz utrudnia złapanie poszukiwanych przestępców. W ostatnim czasie dosyć poważnym problemem dla Polski są zagrożenia o charakterze ekologicznym. Powstają one w dużej mierze z powodu nieodpowiedniego wykorzystania postępu technicznego i technologicznego.

oczekiwała jedynie zapewnienie obrony przed niebezpieczeństwem militarnym lub też przed wyjątkowo dotkliwymi klęskami żywiołowymi, takimi jak powódź czy pożar. Natomiast od XIX wieku zauważono znaczną zmianę w Europie. Społeczeństwo upodmiotowione zaczęło dostrzegać zupełnie nowe zagrożenia i niebezpieczeństwa, dlatego państwo musiało skierować swoją politykę w kierunku opieki socjalnej czy sfery dotyczącej prawa pracy. Również XX i XXI wiek, stawiają przed ludzkością wiele nowych wyzwań dla ochrony bezpieczeństwa, jakimi są m.in. zagrożenia asymetryczne, ekonomiczne, ale także wszelkiego rodzaju zagrożenia o charakterze informacyjnym.

²² Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, s. 8.

Różnego rodzaju klęski żywiołowe czy katastrofy powodują zniszczenia na ogromną skalę²³.

Co więcej, globalizacja współczesnego świata stawia przed ludzkością coraz to nowe zagrożenia i niebezpieczeństwa. Wśród takich zagrożeń za jedno z najpoważniejszych uznaje się dziś terroryzm, zarówno zewnętrzny, jak i wewnętrzny. W minionych latach stał się on tak powszechny i irracjonalny, że nie można przewidzieć, jakie nowe formy przyjmie i w jakim kierunku będzie ewoluował. Także Europejska Strategia Bezpieczeństwa wymienia szereg nowych zagrożeń, wśród nich możemy odnaleźć proliferację broni masowego rażenia oraz cyberterroryzm. W obliczu uzależnienia cywilizacji od postępu informatycznego i technologicznego, cyberterroryzm stał się istotnym wyzwaniem i stanowi poważne niebezpieczeństwo, bowiem ataki w cyberprzestrzeni mogą spowodować sparaliżowanie ważnych aspektów życia publicznego oraz znaczne straty materialne. Mimo obecnego braku bezpośrednich cyberataków, użycia broni masowego rażenia, a także ataków terroryzmu w Polsce, należy mieć świadomość, że ich wystąpienie jest realne.

PODSUMOWANIE

Po raz pierwszy od wielu stuleci za przyczyną sprawnego systemu obronności, bezpieczeństwo Polski nie jest zagrożone. Niestety szybkość zachodzących przemian w dzisiejszym świecie oraz nieustannie pogłębiający się proces globalizacji na terenie Europy mogą budzić niepokój. Zapewnienie bezpieczeństwa kraju w obliczu współczesnych zagrożeń wymaga nadzwyczajnej troski i jest gwarantem stabilnej sytuacji społecznej, politycznej oraz gospodarczej w państwie. Będzie się ono przejawiać zaangażowaniem Polski w interesy nie tylko terenu kraju, ale także na arenie międzynarodowej, gdyż integralność bezpieczeństwa stanowi o tym, że działania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa RP powinny przede wszystkim brać swój początek poza granicami terytorium państwa. Polska zmierza do tego, by w najbliższym czasie zostać przede wszystkim kreatorem bezpieczeństwa, a nie tylko jego nabywcą²⁴.

Podsumowując rozważania na temat systemu obronności RP w odniesieniu do współczesnych zagrożeń, należałoby się zastanowić czy zastosowanie założeń tego systemu w praktyce, będzie w stanie sprostać wszystkim zagrożeniom wymienionym w niniejszej pracy. Ta kwestia pozostaje pod znakiem zapytania, gdyż obecnie Polska nie zetknęła się bezpośrednio z wieloma rodzajami zagrożeń, np. cyberterroryzm czy choćby proliferacją broni masowego rażenia.

Bibliografia:

1. Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009.
2. Założenia polskiej polityki bezpieczeństwa oraz Polityka bezpieczeństwa i Strategia Obronna Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 1992.
3. Strategia Bezpieczeństwa Narodowego RP, Warszawa 2007.
4. Biuletyn informacyjny nr 1/159, Wyd. Szt. Gen. WP, Warszawa 1994.

²³ Ibidem, s. 10.

²⁴ Strategia Bezpieczeństwa RP, Warszawa 2000, s.11

5. Strategia Bezpieczeństwa RP, Warszawa 2000.
6. Jakubczak R. (red. nauk.), Nowe wyzwania, zagrożenia i szanse dla bezpieczeństwa Polski u progu XXI wieku, AON, Warszawa 2001.
7. Jakubczak R. (red.), Podstawy bezpieczeństwa narodowego Polski w erze globalizacji, AON, Warszawa 2008.
8. Koziej S., Między piekłem a rajem: szare bezpieczeństwo na progu XXI wieku, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2006.
9. Turczyński P., Bezpieczeństwo Europejskie. Systemy. Instytucje. Funkcjonowanie, Wrocławskie Wydawnictwo Naukowe ATLA 2, Wrocław 2010.
10. Wojnarowski J., System obronności państwa: materiały do studiowania, AON, Warszawa 2005.